

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 c
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 c
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
húszéves utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kórisatok visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállal köte-
löt.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyékban áru 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 2.

Nem a világ az a három esztendő!

Ilyenkor aratás felé sokszor és sokfelé szóba kerülnek a katonák. A falubeli lányok el-elmerengenek rajta, hány év múlva fognak megint együtt aratni a Gyurkával meg a Jancsival, kik most Bécsben állanak vártán a király ő Felsége palotája előtt. A gazdák szeretnék az egész hadsereget szabadságotolni, hogy elegendő munkaerőt kapjanak. Mindenik elégedetlen vele, hogy a Gyurka meg a Jancsi nincsenek otthon, csak a bakák dalolják mindennap vigabban az ismerős nótát:

— Nem a világ az a három esztendő!

Ennek a szép nótának remélhetőleg vége lesz.

Hajdanában, a mikor még igen egyszerű mesterség volt a katonaság, egész életén át katona volt a férfi. Nem csoda, ha aztán ki is vált valamennyi a csataterén! A mint haladt a katonai tudomány, mindig kevesebb értéke lett az egyéni kiválóságnak a tömegeknél. Lángész legyen a hadvezér, de a többi mentül kevesebbet okoskodjék, mentül jobban engedelmessédjék, szóval ne legyen más, mint emberanyag.

Most már fölösleges volt, hogy az ember egész életén át katona legyen. A puskával csaknem egyidejűleg beköszöntött a megszabott szolgálati idő; ez is folyton kevesebb és kevesebb lett s

ma, mikor az ismétlő-fegyverek csodálatos mechanizmusával kell a katonának tisztában lennie, ma mind élénkebb lesz az óhaj az iránt, hogy a szolgálati idő három évről kettőre szállíttassék le.

Nagy horderejű reform ez, melyet azonban nem szabad nálunk sem sokáig halogatni.

Németország, a világ első katonai állama, mintaszerű hadsereget tud fenntartani a kétévi szolgálati idő mellett. Vetélytársa, Franciaország éppen most foglalkozik a kétéves szolgálati idő törvényhozási szabályozásával. Magyarország és Ausztria szintén szeretik magukat katonai hatalomnak mondani, illő tehát, hogy a két nagy katonai állam példájára mi is foglalkozzunk a reformmal.

A reform voltaképpen nem hoz be lényeges változást a hadseregbe, csak az egyén életébe. Az emberanyag száma megmarad teljesnek, de az egyén nyerni fog óriásit.

Ma, mikor az élet modern lüktetése egyre nagyobb erőfeszítésre kényszeríti az embert, ma a három évi szolgálat óriási teher mindenkinek. Három évet elvesznek legszebb fiatalságából, három évig távol marad a családi élettől, mikor legjobban csapong az ifjú tűz és hév, akkor van három évig vasfegyelem alatt s végül ha semmi egyebet, de három évet elvesztett az életből visszahozhatlanul.

Mondják, a hazáért áldozatokat kell hozni. Igen kell, de csak akkor, ha a hazának haszna van belőle.

Már pedig a harmadik szolgálati évből senkinek sincs haszna.

Nincs az a havasi pásztor, a kit két év alatt tökéletesen bele ne lehetne oktatni a katonaságba. Intelligens embernek egy év is elég, műveletlennek kettő kell. Ennyi idő alatt tökéletesen megtanulhat mindent, a mivel az ellenség előtt megállhatja helyét. A harmadik év csak czopf, ráadás, lényegileg büntetés.

Annál igazságtalanabb ez a harmadik év, mert ennek következtében állnak elő egyes igazságtalan kedvezmények, különösen a »számfelettieknek« a póttartalékba sorozása.

Micsoda igazság az, hogy valaki mindössze 8 hétig katonáskodik, holott valójában épp úgy 3 évet kellene szolgálnia, mint a szomszédjának? És miért? Csak azért, mert ő nagyobb számot kapott, mint a szomszédja! Egyenlitsük ki a két szélsőséget, szolgáljon mind a kettő két évet s akkor meglesz az igazság.

Nálunk nem kellene olyan kinosan keresni az emberanyagot a harmadik szolgálati év eltörléséből származó hiány pótlására, mint Franciaországban. Van nálunk, hál' Istennek, elég katonaképes fiatal ember, meg kell tehát őket becsülni s nem kihatolni végletekig az egyiket, ellenben pohos kényelemnek engedni a másikat.

A kétévi szolgálat az igazság.

Ezt követeli a modern kor szelleme, mert bizony manapság már egész világ az a három esztendő!

Dr. K. A.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Rossz lelkiismeret.

Irta: Charles Foley.

Azon a bizonyos őszi estén a rendesnél is szomoruban és jobban elszontyolodva, magába szállva érkezett haza találkájáról Verzoris asszony. Miért volt ő nagysága oly szomorú, mikor Verzoris uram, a szigorúan vallásos, ájtatos férfiú, a ki korára nézve jóval idősebb is volt, mint ő, egyedül csak az ő egyetlen lánykája a kis Odette nevelésének élt és nevének, iránta való vak bizalmában teljes szabadságot engedett — mindenben? Miért volt úgy meghatva, magába szállva, mikor még most is reszketett azoknak a csókoknak az izétől, melyekkel őt hűségesen és vad szenvedélyvel szerető barátja elárasztotta? Igen, Verzorisné, ez a szemrevaló szép asszonyka, ennek dacára is szontyolodottan, magába szállva tért haza utjából és pedig azért, mert ő is amaz asszonyok közül való volt, a kiknek lelkében újra megszólal a lelkiismeret szava, mihelyt a szeretkezésnek vége szakad; és mert kolostorban töltött ifjúsága mégis nyomot hagyott rajta és ábrándos, mélylélekkel ajándékozta meg őt, mely könnyen rezgésbe jött, ha nyugtalanság bántotta, vagy a lelkiismeret fordalta. Gyakran elővette holmi gyermekes babona s ilyenkor nagy kinokat érzett és képtelen

volt arra, hogy a jelen nyújtotta gyönyört élvezhesse anélkül, hogy ennek örömét a múlt felett érzett töredelem és a jövőtől való félelem meg ne rontotta volna.

Élete ilyenformán nem volt egyéb, mint örökös váltakozása az egymást felváltó vágyaknak és tépelődéseknek s minden egyes csók, mely ajkán elcsattant, ugyanakkor egy-egy könnyet is fakasztott, sajtolta ki neki a szeméből.

Lassan, elmélyedve ment végig Páris ezen távoli, néptelen negyedének utcáján; megborgongott minden kis fuvallatra és megrezgett, mikor az utzéli platánfákról hulldogáló falevelek ruháját surolták, sötét, tisztátalan bűnös gondolatok rajzolták őt körül, mialatt a szürke égboltot nézve sétálgatott.

Szállodája, egy kolostoriasan csendes, néma épület előtt, melyből egy élő hang nem hatolt ki a nagy világba, megállt és meglepetten, mintha valami kellemetlen érzése támadt volna, nézett fel szemével az első emeleti ablakokra, melyek fényesen ki voltak világítva. És mert minden könnyelműsége mellett is hajlott némileg az áhitatos, erkölcsös életre, csak azt sóvárogta, azért repesett a szíve, mikor légyottjairól hazatért, vajha nesztelenül, sötétben érkehetnék haza, hogy senki se lássa, senkifával se találkozzék, a kis leánykájával legkevésbé.

Mikor pedig egyedül volt teljesen öltözött szobájában, kapta magát, bereteszte hirtelen szobája ajtaját, sietve levetette magáról ru-

hát és odaállott hamar a fürdő zuhanya alá, hogy tetőtől-talpig megmosakodjék, megfürdüljön; az a gyermekes érzése támadt ugyanis, hogy a ledobott ruhákkal a vétkéből is lerázott magáról valamit s a lelkének egy részét, egy kis darabját is tisztára mosta. Ebben a másik öltözékben, mely mindig sötét és fénytelen, matt szövetből készült, egészen más nőnek érezte magát mindjárt. Teljes nyugodtsággal, egész otthonosan vitte a szerepét az okos, tartózkodó viseletű házi asszonynak, szinte könnyű is volt neki ez a szerep. Oly természetesen játszott a szerető, odaadó hitves és anya alakját, hogy természetesebben már nem is lehet.

Elég nyugodtan tudott megfelelni férjének elég szórakozott kérdéseire is s leánykája gyermekes enyelgéseit olyan mosolylyal viszonozta, melyben őszinte meghatottság és lelki öröm nyilatkozott meg és csak azután — de csakis azután — ölelte keblére a kis Odettet, mintha valami szagos vízbe mártott szivacsos törülte volna le szájáról a házasságtörő csókakat.

Ezért volt, hogy a nagy fény zavarta, ám-bár nagyon jól tudta, hogy Verzoris uram szilárd hitét és bizalmát semmi sem képes megingatni, azért ébredt fel benne az a bizonyos rossz sejtélem is, mert előbb még az előcsarnokon is keresztül kellett mennie, mielőtt szobáit elérte volna.

Vajjon várta őt valaha egy lélek is oda-

Elutasított petíció.

A sátorajajhelyi választás ellen beadott petíciót több napon át tárgyalta a Kuria s tegnap délben hirdette ki az ítéletet. A bíróság a Dókus Ernő mandátuma ellen beadott kérvényt elutasította.

Bolgár fölkelő-bizottság.

Az egész görög közvéleményt napok óta erős izgatottságban tartja egy Görögországban működő bolgár felkelő-bizottságnak hivatalos uton közzétett felderítése. Nagyszámu, főleg Macedóniából való munkást, kereskedőt tartóztatnak le és hallgatják ki, a kiktől aztán kiderítették, hogy a leggonoszabb összeesküvők, kiktől »Szabadság vagy halál«, »Halál a zsar-nokokra« s más ilyen tartalmu leveleket koboztak el s kik feltanuk vallomása szerint patak-ként öhajtották ontani a görög vért, sőt György király ellen egy diák-ünnepély alkal-mával merényletet akartak elkövetni. Az egész ügynek alapja a következő: Már hónapok óta beszélnek ugyan bolgár izgatók működéséről, de csak akkor öltött az ügy komolyabb színt, a mikor az utóbbi időkben gyakorta előforduló rablások folytán a kormány iránti bizalom nagy-on megrendült; e titkos bizottság felderítése által akarta most a kormány e bizalmat meg-szilárdítani. Tény, hogy Görögországban tar-tózkodnak bolgárok és bolgár nyelven beszélő macedonok, kik a sophiai bizottsággal tényleg összeköttetésben állottak; azonkívül többször a bizottságtól kapott pénzen régi 10 drachmes pénzdarabokat (1874. modell) görög megbizot-tak útján összevásároltak és Macedóniába küldték; de a merényletről, s a többi hajme-reszió vérontásról szó sincs. Maga György ki-rály mutatott a dolog káros következményeire melyek a bolgárok oknélküli üldözéséből háromolhatnak s ugy valószínűleg a kínos ügy a gyanusabb személyek hatósági ellenőrzés alá való helyezésével végetl fog érn.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara szerdán, július hó 2-án teljes ülést tartott.

Huzella Gyula elnököl; jelen voltak:

Reismann Mór oszt. elnök, Rosinger Jakab, Frankl Lázár, Weintraub Mór, Voszka Ferencz, Széles Lajos, Rozslay Géza, Cser János, Czeglédy Jeremiás, Rosenfeld Géza, Berger Benő, Weiszberger Salamon, Tamaróczy Gyula, Grósz Benő, Gel-Nuszbaum József (Székelyhid), Berger Dávid, Gel-berger Kálmán, Lipeczy Gyula (Margita), Retter József, Magyar Bálint (Tenke), Kiss Imre, Kovács Gábor (Nagyszalonta), Tóth Sándor, Vessy András (B.-Ujfalú), Brezovszky Lajos (Eled), Szilágyi Mi-hály (Eled), dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek La-jos irodatiszt.

Az elnök előterjesztéseit, a titkár és pénztárnok jelentéseivel együtt tudomásul vették.

A megvárdolt kamara.

Kapcsolatosan a titkár bejelenté az elnök-ség nevében, hogy a Magyar Gazdák Szemlé-jében dr. Horváth János levelező tagtól »Ipari Szövetkezetek« cím alatt megjelent cikk nyomán egy közlemény látott napvilágot, a melyben azon vád foglaltatik, hogy a nagyvárad kereshedelmi és iparkamara nem vi-seltetik a szövetkezetek iránt rokonszenvvel és barátságosan. Titkár hivatkozik arra a tényre, és a nagyvárad kamara megalakulása óta nemcsak rokonszenvvel viseltetik az ipari szö-vetkezetekkel szemben, sőt mozgalmat indí-tott ilyen szövetkezetek létesítése iránt. (Ugy van!) A szervezési mozgalmat csakis a tör-vény létrejöttékor hagyta abban, éppen a tör-vényre való tekintettel s várta, hogy az új törvény alapján miként létesíthetők ily szö-vetkezetek. Dr. Horváth János azonban, da-czára, hogy a kamara levelező tagja, a kamara értesítése nélkül, lejött Nagyváradra s me-galakította az ipartestület kötelékében a szö-vetkezetet. Nem helyes tehát, hogy épen dr. H. J. ilyen előzmények után vádozza a kama-rát. Kéri kimondani, hogy miután dr. H. J. értesülése rossz információ alapul s a va-lóságban nem felel meg, a vádat a kamara visszautasítja s tiltakozását közzé teszi.

Többek helyeslése után, a titkár javas-

latát, — tekintettel az előadottak közismert voltára — egyhangulag elfogadták.

A miniszter köszönete.

Láng Lajos kereshedelmi miniszterrel történt kinevezését leiratban tudatta s támogatását kéri a kamarának. Annak idején üdvözölte a kamara az új minisztert. — Örvedetes tudomásul vették.

Az osztályok javaslatai.

Ezután a kereshedelmi és iparos osztályok javaslatait olvasták fel.

A miniszter véleményét kér a kamarától Biharvármegyének vásártarthatása és hely-pénzdij szabására vonatkozó szabály rendeletre. — Mindkét osztály egybhangzó javaslata alap-ján a szabályrendelet jóváhagyását javasolja a miniszternek a teljes ülés, csupán két szakasz némi módosítását tartja szükségesnek.

Mező-Telegd község vásárvám és helypénz szedési szabályrendeletét, az osztályok javas-lata alapján, egyes díjtételek leszállításával véle-ményezi jóváhagyásra a kamara.

A beszercebányai társ kamara a kamarai tagok választása és újjáalakítása tárgyában a titkári értekezleten előzőleg megvitattott elvek alapján készült rendelet-tervezetet vélemény végett megküldötte. A tervezetet mindkét osztály elfogadta, az iparosztály azonban a választói jogok csoportonként való gyakorlását elejtendőnek és a mai gyakorlatot fentartandónak tartja.

A teljes ülés a tervezetet, az iparos osztály véleményének mellőzésével változatlanul el-fogadta.

A kereshedelmi osztály pártolását java-solja a szegedi kamara feliratának, amelyet a hiteltudósítói foglalkozásnak a keresk. és ipar-kamarák véleményétől függő engedélyhez kötése tárgyában intézett a miniszterhez. A kereske-delmi osztály javaslatát elfogadta.

Pártolásra ajánlja a kereshedelmi osztály a győri kamara azon felterjesztését, hogy az üzleti nyomtatványokra, papir- és írószerekre se legyen szabad megrendeléseket gyűjteni. — Elfogadták a kereshedelmi osztály javaslatát.

Az iparos osztály helyesli a szegedi ka-marának a kötelező balesetbiztosítás meg-szúrgetése és ennek törvénynyé válásáig is a balesetekért való felelősség határainak törvény által való szabatos és méltányos megállapítása tárgyában a miniszterhez intézett feliratának pártolását. — Hason szellemű felirattal támo-gatja a kamara.

A kerületi iparostanocz és segédmunka-kiallításokról alkotott s az aradi kamara által

haza? Kicsoda? Tán az ura, a kis leánya, a vagy csak egy szolgáló? Hányszor lerázta ma-gáról könnyedén azt a bizonyos rossz előér-zést és mégis csak erőltetve tudott a lábán megállni, amikor reszketve, idegesen megnyomta a villamos csengőjét.

Azután a miót pár lépést tett előre s ott állott az előszoba küszöbén és felnyitotta az ajtót maga előtt, mintha villámsapás érte volna egész testét; szívébe bele nyilallott va-lami s úgy érezte, mintha vasmarokkal csavarná össze valaki.

Egy nagy csüngő lámpa alatt ült egy tölgyfa asztal mellett Verzoris ur a kis Odette mellett. Előttük egy nyitott biblia feküdt, melyet az apa magyarán látszott a leányának, a kis leány pedig karikára nyitott szemekkel, melyekben ugyanaz a kísérteties tűz villogott, mint az apjában, gondolatokba merülten buz-gón figyelt apja szavaira.

A gyermek ájtatos hangulatában egy ke-resztet állított az asztalra, melyet az Ver-zorisné hazatértekor forró hévvel csókolgatott s melyet nevezett legótt észrevett.

Ugyanaz elefántcsont kereszt volt ez, melyre anyja is utolsó csókját rálehelté. Mi-dőn tehát a fiatal menyecske, kinek össze-borzott haja még szeretője szenvedélyes ölelé-séről szólott, beszélt, ezt a szerény, igényte-len csoportot maga előtt látta, akkor fokról-fokra növekvő izgatottság és zavar fogta el valóját.

Verzoris ránézett nyugodt tekintetével fe-lelésére és az ő közönséges és kiméletes be-szédjén kezdett vele beszélgetni; de a nő at-tól való félelmében, hogy reszkető hangja el-áruhátná, nem mert neki válaszolni; nem is volt bátorsága hozzá közelebb lépni, mert attól tartott, hogy hanyag öltözetét felismeri. Erezte maga is, hogy szótlanúságával és tét-lenségével milyen veszélynek teszi magát, de nem tudta megemberelni magát, mert az a lényegtelen félelem, melylyel balsejtelmé el-töltötte, újra hatalmat vett rajta. S épen a kínos vajadásnak és az ügyetlen, bamba in-gadozásnak ez a pillanata zúdította fejére a veszedelmet.

A kicsi Odette ugyanis az áhitattól elra-gadtatva s gyermekes szeszélyből felkelt a he-lyéről, megragadta a feszületet, s azt kezébe véve eléje szaladt vele anyjának, megakarván őt csókolni, miközben egész ártatlanul, naivul ezeket a szavakat találta mondani:

— Kedves mama, nesze csókolj meg te is, mindazok helyett, a kikéret a keresztet ki-szervevedt.

Midőn az anya egész váratlanul maga előtt látta a magasatos képet s hirtelen arra gondolt, hogy lányának ártatlan és tiszta csókjá s anyjának a keresztre lehelő csókjá az ő vétkes, tisztátlan ajka csókjával összevegyül, ijedt arczczal, borzadva hátrált vissza a gye-rektől. Arcza egész híven tükrözöte vissza az iszonyatot a szentségtöréstől és magasra emelt

karjaival hevesen taszította el magától gyer-mekét.

Mindez olyannyira öntudatlan módon ment végbe és oly ingerülten, erőszakosan végre-hajtvá, hogy a kis lány meglepetésében és az ijedelemről keserves zokogásra fakadt és halkan suttogta:

— Miért nem akarod, mondj?

Most az apa is felállt. Egy pillantás alatt neje előtt termett; megkísérelte néhányszor annak lecsüggesztett fejét felemelni és kétségbe-esett szemébe nézni, melyek kerültek az ő tekintetét, hiszen neje erővel ki akart térni előle.

Megkapta két kezét feleségének, melyek összekulcsolódtak a markában, mint valami fogoly állat.

Reszketve és elnémultan a fájdalomtól bámészkodott rájuk a gyermek, nem értv, mit akarhatnak a szülei.

A férfi pedig reszkető, türelmetlen hangon, melyből már kiérezhető volt a félelmes gyanu s mely nem tudott nyugodni addig, míg a bi-zonyosságot meg nem tudta, szölt:

— Igen is feleljen asszonyom: miért nem meri többé ajkával érinteni a feszületet.

No feleljen, miért? — — — — —

megküldött szabályzatot az iparososztály azzal javasolja kiadni az elnök-égnék, hogy az érdekeltek meghallgatása után annak idején jóváhagyás céljából terjessze a teljes ülés elé. — Az osztály javaslatát elfogadták.

A nagyváradi iparlestül megkeresésére az iparos osztály javasolja, hogy a kamara intézzen felterjesztést a közös hadügyminiszterhez és a m. kir. honvédelminiszterhez a katonai kovács műhelyeknek üzletszerűleg folytatott jogosulatlan kovács ipar beszüntetése iránt. — Elfogadták.

A kereskedelmi miniszter az »Erzsébet«-alapítvány kezelésére vonatkozó szabályzatot jóváhagyta. — A teljes ülés tudomásul vette s az alap kezelésére Huzella Gyula elnöklété alatt Reisman Mór, Bertsey György, dr. Horváyi Géza, Ováry Lajos, Markbreit Sandor és Rendes Vilmos tagokból álló bizottságot választott.

A budapesti kamara aláírás végett megküldötte a polgári törvénykezési rendtartásról szóló tvjavaslat 34. §-ának módosítása iránt a kamarák által az igazságügyminiszterhez küldendő közös felterjesztést. — Jóllehet, hogy a kamara már hasonló értelemben külön felterjesztést intézett, a közös akció sikere érdekében a közös felterjesztés aláírását határozta el.

Az országos iparegyesület felhívta a kamara figyelmét az egyesület munkásérmeire, a melyeket érdemes ipari munkások kitüntetésére évenként szokott kiosztani, s felajánlja a kamarai kerületben levő ipari munkások kitüntetésére az érmeiket. — Az átiratot azzal adták ki az elnökségnek, hogy az ügyet kísérje figyelemmel s az esetleges kitüntetések iránt tegyen előterjesztést.

Az Osztrák-Magyar Bank igazgatósága értesítette a kamarát, hogy Nagyszalontán bankmellékhelyet állít fel, amely a nagyváradi főköntézettel fog üzletileg érintkezni. — Örvendetes tudomásul vették.

A Magyar gyáriparosok országos szövetségének elnöke a szövetség megalakulását tudatja s kéri a kamara erkölcsi támogatását. — Tudomásul vették.

A Moskovits Adolf és fiai gőzmalom és szeszgyár tulajdonosok sérelmesnek találják, hogy a postakincstár a táviratoknak telefon útján történő fel- és leadásáért külön díjat szed. Kéri, hogy a kamara a díjak eltörlése iránt tegyen lépéseket s hasonló eljárásra a többi kamarát is hívja fel. — A kérelem feltett napirendre tértek.

A »Nemzetközi szövetség ipari jogok védelmére« megküldötte a kamarának észrevétel és javaslatküldés céljából az ipari termékek nemzetközi osztályozása tárgyában kidolgozott tervezetét. — Kiadták az elnökségnek.

Az Orsz. iparegyesület a kamarai tagok figyelmébe ajánlása céljából megküldötte a kamarának a turini és düsseldorfi kiállítások meglátogatására vonatkozó felhívást és programot. — Az elnökség a tagok figyelmébe ajánlja a felhívást.

Titkár előterjesztette a kereskedelmi miniszter leiratát, melyben tudatja, hogy a Dél-Afrikában beállott békés viszonyok folytán az eddig Odessában szaktudósítói minőségben alkalmazott Pirnitzer Gyulát kiküldötte Transzvál, Oranje, a Fokföld és Natal kereskedelmi, forgalmi és piaci viszonyainak tanulmányozására. A kiküldetés célja az, hogy sürgősen tudassa a miniszterrel azokat a kedvező piaci konjunktúrákat, melyeknek kihasználásával hazai termékeink az ottani piacokon tért hódíthatnának. — A miniszter leiratát azzal adták ki az elnökségnek, hogy az érdekelteket értekezletre hívja össze e tárgyban.

Bereghy Ferencz margitai ipariskolai rajztanító, a kolozsvári tanítói rajztanfolyam hallgatója, a tanfolyam tartamára némi segínyt kér. — A teljes ülés a kérelmet alap hiányában nem teljesítheti.

Végül titkárnak négy heti szabadságot engedélyeztek.

Szabadkőművesek panasza.

Az »Alkotmány« igen érdekes szabadkőművesi okmány birtokába jutott. A »Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy« ez idei nagygyűlésének jegyzőkönyve került a szerkesztőség kezébe s ebből a jegyzőkönyvből, a mely tehát az ő leghitelesebb okmányuk, igen érdekes dolgokat közöl az »Alkotmány« tegnapi száma.

A gyűlésen, maguk közt lévén, panaszkodtak a malteres vitézek, hogy sokan lépnek ki soraikból. Csaknem 30 év óta dolgoznak Magyarországon a magyar és német (mert a fele a páholyoknak német még ügykezelésben is) páholyok, ezalatt az idő alatt 9000 ember lépett be a páholyokba s közülük 4500 — lépett ki onnét.

A panaszkodó Kugler Mihály testvér emiatt *rendszabályokat követelt a kilépések ellen.* Nézete szerint a baj főoka az, hogy a »keresők« megválasztásában nem járnak el a kellő szigorral és hogy nem ellensúlyozzák eléggé az indokolatlan kilépéseket. »A felvétel alkalmával — ugymond — azt az ünnepléses fogadalmat tesszük, hogy páholyunktól fontos ok nélkül meg nem válunk; azt is tudjuk, hogy a fogadalom be nem tartása esetén sokkal *súlyosabb büntetés vár ránk a felénk irányított fegyvereknél* — és ez a *becsülés megvonása*; és még sem láttunk szabadkőművest, akit ez a büntetés ért volna.« Feltűnő a felszólaló testvér szerint az is, hogy a legtöbb testvér megvárja, míg a mesterfokot elérte és csak akkor fordítanak a szabadkőművességnek hátat, részben csalódásból, részben kíváncsiságuk kielégítése, részben közöny folytán vagy profán érdekből.

Kugler testvér szerint az említett tény nem szól amellett, hogy a szabadkőművesek tevékenységükkel a nyilvánosság elé lépjenek, sőt inkább azt bizonyítja, — ugymond — hogy szentélyünkbe *nagyon is sok nyilvánosság* vegyült, ami ellen védekeznünk kellene.

Konstatálnunk kell, hogy a nagygyűlésnek egy másik felszólalója Grósz Meryhért dr., a *nagyváradi László király* páholy főmestere éppen az ellenkező álláspontot foglalta el és *több nyilvánosságot követelt.*

Persze a páholyok tagjainak legnagyobb részét, circa 90 százalékát a liberális zsidók teszik. Ezeknek a vallási felfogása nem az orthodox zsidó hit, nem a mózesi kinyilatkoztatás s így ők nem botránkoznak meg azon, hogy a szabadkőműves páholyok a pozitív vallásokat elvetik s helyébe az ész vallást teszik s Isten helyett a »Világ-Egyetem Nagy Építőmesterét« imádják. Ők ezt nem restelik nyíltan sem s ezért nem látják be, miért kelljen tovább is titkolózni a — profánok előtt.

A jegyzőkönyv, mint az Alkotmány írja, elég hiányos, csak beszédeket közöl, sem a költségvetést, sem az érdemleges határozatokat nem közli; egy szóval az intímabb adatokat gondosan elrejtik a profán szemek elől. Ezt sem szánták volna oda, de hát a hol a tagoknak fele hátat fordít a megunt intézménynek, ott nincs mit csodálkozni, ha egyes, különben jól őrzött dolgok nyilvánosságra kerülnek.

*

Az A—ny közli még a közgyűlésen jelen voltak teljes névsorát. Megtudjuk belőle, hogy *Nagy-Váradról* a már említett főmesteren kívül ott volt *Szombathy István*, állami főreáliskolai tanár.

UJDONSÁGOK.

Bankóhamisítók Nagyvaradon.

A társadalom salakjainak nem utolsó bandáját sikerült rendőrségünknek hosszas kutatás után tegnap lelepleznie, kik a *váradai hegyen s a szomszédos községekben hamis papírpénzt akartak értékesíteni.*

Nagy csomó levelezés s a hamis papírpénz készítésére alkalmas eszközök találtak a banda fejének lakásán.

Az eddigi nyomozás során felszínre került bűnjелеk egy az egész ország területén operáló banda létezését gyaníttatják, kik a legnagyobb valószínűség szerint, már eddig is széles körű visszaéléseket követhettek el.

Az eddigi nyomozás eredményét a hivatalos rendőri kommuniké a következőkben közli:

Fényes János hegyiőr feljelentésére, *Fataky Károly* rendőrfogalmazó nyomozást indított egy banda ellen, mely a váradai hegyen és a szomszédos községekben hamis papírpénzt akart értékesíteni.

Két napi megfigyelés után sikerült *Patakynak* tegnap a banda tagjai közül kettőt a hegyiőr lakásán elcsipni, kiknél hamis pénz és a hamis pénz készítésére alkalmas eszközök, továbbá egy csomó levelezés találtak. E levelekből megállapítható, hogy a banda az ország különböző községeiben meglehetősen sikerrel operált.

A levelekből az is kitűnik, hogy a banda több helyütt hamis pénzzel marháat is vásárolt és a marhákat a bécsi marhavására küldte eladásra.

Ugy látszik, hogy igen sok városban bűntársaik lehetnek; ennek megállapítása céljából a naplóikban talált címek nyomán az illető városok rendőrségéhez távirati megkeresést intéztetett a nyomozás megejtése iránt.

Addig is, míg a kimerítő válaszok megérkeznek, a két jeles firma, — kiknek nevét a vizsgálat érdekében titokban tartja a rendőrség lezáratott.

A vizsgálat, melyet erélyesen folytat a rendőrség, igen érdekes részletekkel kecsegtet.

Felhívás előfizetésre.

Az új félév küszöbén azzal az őszinte bizalommal közeledünk t. olvasóinkhoz, amelyet eddigi működésünkben elismerésével és pártolásával kitüntett.

Nehéz időket küzdöttünk át eddig, hogy programunkat, megszabott irányunkat követve a jó magyar, keresztény közönségünket megfelelően szolgáljuk.

Jelszavunk ma is a hamisítatlan ősi magyar szellem, amely annyi hányattatás után fentartotta hazánkat, egyesítve a keresztény jellemmel, amelynek védszárnyai alatt egy ezredév után is él a magyar nemzet.

Ezt az országot magyarnak és kereszténynek alapították, így vettük át apáinktól s így óhajtjuk átadni utódainknak.

Ez a mi programunk.

Ezen belül igyekszünk az igazságot szolgálni; élénk, szellemes, hírekben jól értesült, minden irányban független, szókimondó lapot adni. S programunknak mint eddig megfeleltünk, megfelelünk ezentúl is.

Ehhez kérjük a magyar olvasóközönség pártfogását.

A »TISZANTUL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:**A kiadóhivatalban átvéve:**

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

* **Személyi hírek.** Dr. **Hortoványi József** és dr. **Major Ferencz** országgyűlési képviselők tegnap Nagyváradon időztek.

* **Kispapok felvétele.** Tegnap tartatott meg a nagyvárad i. sz. egyházmegye részére a konkurzus. A felvételt **Vinkler József** vál. püspök, nagyprépost elnöke alatt **Felser Antal** és dr. **Steinberger Ferencz** kanonokok, dr. **Szemethy Géza** pápai kamarás, püspökségi tiktár és **Lopusny Gyula** Szt. József-intézeti alkormányzó eszközölték. A jelentkezők közül a következők ifjak vétettek fel az egyházmegye papnövendékei közzé: II. évi theológiára: **Tímár Ambrus**; I. évi theológiára: **Dérczy Imre** és **Fehér Lajos**; a VIII. oszt. gymnasiumra: **Ráp József**; a VII. oszt. gymnasiumra **Ferdényi Kálmán**, **Felzer József**, **Gyenes György**, **Kamenszky Gerő** és **Koza József**.

* **Kinevezés.** A m. kir. földmivélségi miniszter dr. **Kakucsy György** miniszteri tiktári czímmel felruházott segéd-tiktárt valóságos miniszteri tiktárrá nevezte ki.

* **Forróság után vihar.** A néhány napi óriási hőség után tegnap, szerdán este 8 órakor sötét felhők toltak fel a nyugati láthatáron. Csakhamar iszonyu vihar tört ki; irtóztató zúgással, folytonos villámlás és dörgéssel. Közben megeredt az eső. A vihar a fáknak és más növényzetben sok kárt tett.

* **Uj postahivatal.** A nagyvárad m. kir. posta- és távirtdaigazgatóság közhírré teszi, hogy az ideiglenesen megszüntetett **dombroványi** postahivatal 1902. évi július 1-én postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal újra életbe lépett. Ezen postahivatal postai összeköttetését naponként egyszer közlekedő gyalog küldönczjárat útján a riényi postahivatallal kapja. A postahivatal újra a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt működik. A postahivatal kézbesítő kerületébe tartozik Alsó-Poeny, Alsó-Valenyagre, Bragyet, Brost, Buntyesd, Dombrovány, Felső-Poeny, Fericse, Gurány, Kiskoh, Kocsuba, Magura, Petrocz és Szoad községek.

* **A 4 millió városi kölcsön.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága június 28-án tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy a fennálló 2.600.000 korona kölcsön konvertálására és villamos világítása berendezésére 4.100.000 korona kölcsönt vesz fel a Pesti Hazai Takarékpénztártól. — A rendkívüli közgyűlés ezen határozatának azon részét, hogy a 2.600.000 korona kölcsön konvertáltassék, dr. **Kurländer Ede**, **Halász Lajos**, dr. **Lési Géza** és dr. **Sarkadi Lajos** törvényhatósági bizottsági tagok melegebbézték, azon indoklól, hogy később előnyösebben konvertálhatná azt az összeget a város.

* **Rendőr sorozás.** A szolgálatban álló rendőrlégénység közül heten — részint a szolgálat súlyos volta miatt, részint pedig, mivel kevesebb fizikai erőt igénylő más állást nyertek — leköszöntek. A megüresedett állásokra 130 pályázó egyén közül 35-én hivattak be kik orvosilag megvizsgáltattak. Ezek közül **Csapó Lajos**, **Gordány József**, **Józsa Imre**, **Sánta Sándor**, ifj. **Argyelán János**, **Gurzó István** és **Zsiros Demeter** pályázók találtak alkalmasságnak, kiket **Gerő Armin** rendőr főkapitány szolgálattételre be is osztott.

* **Ujabb veszettségi eset.** A veszettségi esetek mind nagyobb aggodalomra adnak okot, annál inkább, mert minden nap újabb esetek fordulnak elő. Tegnap **Kossuth Lajos-utcán** a **Pontelli-féle házba** futott be egy dühödt eb, a melyet az utcára üttek ki, ahe-lyett, hogy lebukózták volna. Habzó szájjal futott tovább az eb **Kolozsvári-utcára**, ahol egy 8—9 éves gyermeket mart meg. Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan **Becsei őrmester** két rendőrrel fegyveresen üldözőbe vette. A városi tanács is foglalkozott tegnap a veszedelemmel, **Gerő Armin** főkapitány előadása alapján. A tanács elrendelte, hogy a gyepmester két ládával, kettős személyzettel járjon állandóan a városban s az összes szabadon levő ebeket fogja össze és bunkozza le.

A rendőrség különben a következő hirdetményt osztotta ki minden háznál:

Felhívás

az ebveszettségi esetek veszélye elleni védekezésre.

A sürűn ismétlődött ebveszettségi esetek és az ebből támadt amaz általános veszedelem, mely városunk egész lakosságát fenyegeti, és végül ama tény, hogy a lefolyt június hónapban kilencz veszett eb által meg-mart egyént szállítottam a budapesti Pasteur-intézetbe, sürgős köteleességemmé teszik, hogy úgy az ebtulajdonosok, mint általán az egész lakosság figyelmét felhívjam eme általános baj ellen való védekezésre.

Miért is ez uton újból figyelmeztetem az ebtulajdonosokat, hogy ebeiket állandóan megkötve és a legnagyobb felügyelet mellett otthon tartsák; mindenkit pedig arra figyelmeztetek, hogy főként a gyermekeket tiltsák el attól, hogy ebek közelében tartózkodjanak.

Végül pedig mindazok, kik ebeikre a kívánt módon felügyelni nem tudnak, a lakosság közbiztonsága, de egyuttal a következményekre való tekintetből is köteleességüknek ismerjék, hogy ebeiket kiritás végett haladéktalanul és nálam bejelentésék.

Nagyvárad, 1902. június hó 30-án,

Rendőrfőkapitány.

* **Ribizli-szüret.** A nagyvárad Tisztviselők Otthona kertjében ma, csütörtökön délután ribizli-szüret lesz cigányzenével. Az Otthon igazgatósága ez uton hívja meg a tagokat vendégeikkel együtt. Belépő díjak felnőtteknek 5 fillér, gyermekeknek 10 fillér. A vig kedélyűnek ígérkező szüretre nem lehet jegyeket kapni sehol, még este a pénztárnál sem.

* **Emelik az adót.** Most folynak a régi városházánál az adóketések. Panaszt kaptunk, hogy a nagyvárad kereskedők adóját, daczára a mostani nyomoruságos üzleti viszonyoknak, tetemes összeggel emelik. Az adóketés bizottság elnöke, a helyett, hogy védené a polgárok érdekét, alig hallgatja meg az adózók indoklását, amelyet az adók emelése ellen felhoznak. Egyszerűen azzal utasítja el őket, hogy felebbezzenek. Aminek pedig, jól tudjuk, alig van valami eredménye.

* **Két rendbeli betöréses lopás.** **Schwarz Sándor** eczet és szappangyáros Nagypiaczter 92. sz. alatti üzletébe, a pinczéből felvezető ajtó betörése után elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak s onnét 30 korona pénzt és egy baltát elvittek. Ugyane helyt levő és **Vallerstein** Dániel borkereskedő szomszédos üzletébe is hasonló módon a pinczéből törtek be és 5 bőrvágó kést, 15 drb. zergebőrt és 20 drb. egész talpat emeltek el 98 kor. értékben.

Mindkét betörés tettesei a ház viszonyaival ismerős egyének lehetnek, akik utcára kiható zajt nem ütve, teljes csendben és zavartalanul dolgoztak. Nyomozás folyamatban.

* **A város vízfogyasztása.** Egy hét óta iszonyu hőség uralkodik; olyanok az utcák, mint a gőzkatlan Természetesen a vízfogyasztás óriási nagy városunkban. Még eddig azonban nincs vízhiány, amit részben a Körözs magasabb vízállásának lehet betudni. Tegnap előtt a vízvezetési telep gépei 1.22.000 fordulatot tettek állandó üzem mellett, ami 4800 köbméter viznek felel meg. **Rimler Károly** polgármester éber figyelemmel kíséri a vízfogyasztást s intézkedett, nehogy vízhiány lépje meg a város közönségét. A mai naptól kezdve naponként jelentést tesz a mérnöki hivatal a kutak vízállásáról és a vízfogyasztásról.

* **Katonazene a Bazárban.** Mióta Thália papjai elhagyták a bémer-téri muzsák csarnokát, egyhangúság és unalom költözött városunkba. Nem csoda tehát, ha a szórakozások különféle nemeihez hozzá szokott közönség lelkesedéssel fogadja a hirt, hogy katonazené élvezhet egyszer-másszor a **Bazárban**. Tegnap a rossz idő ezt az élvezetet is megvonta városunk polgárságától, de mint értesülünk, ma csütörtökön este jó idő esetén megszólalnak a kürtök s peregni fog a dob a Bazár kerthelyiségében, egy kis élénkséget hozva a tikkasztó kánikulába.

* **A szalontai dalárda Nagyváradon.** A nagyszalontai dalárdát, amely szombaton este a »Bazár« vendéglő udvarán hangversenyt tart, kitűnő hír előzte meg nálunk. A hangverseny iránt óriási az érdeklődés, amit legjobban az bizonyít, hogy már ma több száz jegy kelt el a rendkívül élvezetesnek ígérkező előadásra. Jegyeket előre lehet váltani a Bazár vendéglő éttermében. A hangverseny műsorát a legkiválóbb magyar zeneszerzők műveiből állította össze a rendezőség s így bátran remélhető, hogy a szalontai dalosok szombati hangversenye a magyar dal valóságos ünnepe lesz Nagyváradon.

* **Sienkiewicz — Lemberg város díszpolgára.** Lembergől jelentik, hogy az ottani községtanács tegnapi ülésén **Sienkiewicz** Henriket a lengyelek iránt tanúsított magatartásáért a város díszpolgárává választotta.

* **Fellázadt arató munkások.** Véres kimenetelű munkás zendülés történt tegnapelőtt Kuti község határában fekvő Madaras pusztán. A pusztá tulajdonosa Verebélyi Miklós még a tavasszal aratási szerződést kötött Laczkó Mihályval és 19 társával, Kuti lakosokkal, az idei gabonatermés learatására. Az aratók a múlt vasárnap meg is érkeztek a pusztára s miután a szerződésileg kikötött élelmet még aznap átvették az uraságtól, hétfőn munkába állottak. Reggel 4 órától 8 óráig dolgoztak az emberek s ekkor a munkát abbahagyva, Laczkó Mihály és három társa bementek az urasághoz, kijelentették, hogy ők a kötött szerződési feltételek alapján nem dolgoznak, mert a buza annyira meg van dőlve és sok helyen teljesen elrothadva, hogy nem keresik meg a kenyérre való se. Verebélyi földbirtokos és az ispánja ekkor kijelentették, hogy hajlandók a szerződésben biztosított pénzüsszeget fizetni az aratóknak a rész helyett, de a munkások ezt nem fogadták el, hanem új szerződés kötését követelték. Minthogy megegyezésre nem jutottak, a munkások abbahagyták a munkát és távozni készültek. Verebélyi táviratilag tett jelentést a főszolgabírónak, ki csendőroket küldött ki, a kik a távozó munkásoknak utjokat állották és visszatérésre kényszerítették őket. A munkások ellenszegültek, mikor pedig a

puskatus is működésbe jött, a munkások a kaszáikkal védekeztek, minek következtében összeütközés történt s Laczkó András, Suhajda József, Máté Imre és Korópi József súlyos sérülést szenvedtek, kiket azután haza szállítottak. Az esetről azonnal jelentést tettek a főszolgabíróknak, a ki a további eljárást felfüggesztve, személyesen utazott a helyszínére.

* **Szigoru tilalom.** A m. kir. belügyminiszter buzgón akar legujabban ügyelni a közérkölcsekre; hogy minő sikerrel, azt mutatja az alábbi eset:

Tudvalevőleg nincs szellemtelenebb fércz-lap, mint a Magyar Figaro, mely szennyes illusztrációival bemocskolja úgy a Magyar, mint a Figaro nevet. Legujabban szemet szurt ez a belügyminiszternek s kiadott egy rendeletet, mely szerint a Magyar Figarót tilos a kirakatokba akasztani. Hogy a szigorú rendelet mire volt jó, ékesen tanúsítja a következő plakát, melyet tegnap Kiss Dávid kirakatában vettük észre:

MAGYAR FIGARO.

Belügyminiszteri rendelet értelmében

TILOS

a Magyar Figarót a kirakatokba kitenni.

Kapható bent az üzletben.

Tessék megnézni!

*

Igy lett a m. kir. belügyminiszter a Magyar Figaró legjobb reklámszínésze.

* **Az iparos ifjak színelőadása.** Szeptember hóban érdekes ünnepségek színhelye lesz ismét Nagyvárad. A magyarországi ipartestületek ez évben itt tartják meg kongresszusukat. Az iparos ifjak önképző köre ezt az alkalmat felhasználja, hogy a kongresszussal kapcsolatos ünnepségek keretében egy műkedvelői színelőadást is beilleszsenek. Az előző években elért siker után még nagyobb erkölcsi és anyagi eredményben bíznak. A színelőadás céljaira az iparos ifjak a Szigligeti-színházra kérték a műkedvelő előadásra. A városi tanács tárgyalta a kérelmet. A színház átengedése sok nehézségbe ütközik, mert az összes színházi felszerelést leltár szerint vették át a színigazgatótól. A tanács azonban módot fog találni, hogy az iparos ifjak megkapják az alkalmat a színházra.

* **Magyar gyártmányú izzó testek.** Egyre nagyobb terjedelmet ölt a »Magyar Gázizzófény« szövetkezet izzó testeinek hódítása az országban. Ezen speciális magyar gyártmányú izzó fény felülmúlja mindazon ugynevezett harisnyákat, melyeket eddig használtunk. A cég Nagyvárad és kerülete területére a főraktár kezelésével Sarkadi József nagyvárad lakost bízta meg, aki próba világítás címén a Korona kávéházban az összes csillárokat már ezen magyar szabadalom gyártmányával szerelte fel. Meggyőződöttünk, hogy a magyar gyártmány minden tekintetben kiállja a versenyt, nemcsak, de fényben azt felül is mulja. Nagy szolgálatot tett Kohl György budapesti lakos az országnak, hogy ezen »Duralbel« elnevezéssel szabadalmazott égő testekkel az egészséges konkurrenciát megteremtette és megszabadította közönségünket az »Auer« féle zaklatástól.

Ezen új találmány minden magyar ember részéről már azért is megérdemli a föltétlen támogatást — mert ha ez a támogatás hiányában elbuknék, — újból elő állának a privilégizált »Auer« boszantások és felemelt árak.

* **Az elhunyt szász király és a német uralkodók vagyona.** Albert szász király a német fejedelmek egyik leggazdagabb földbirtokosa volt, mert összesen 51 birtoka volt, 31 hektár erdő- és föld-területtel. Vilmos császár a poroszországi fejedelmi birtokok legujabb, hivatalosan hitelesített összeállítása szerint, mint a leggazdagabb földesur nem kevesebb, mint 83 uradalommal bír, 98.746 hektár terü-

lettel és 651.631 márká földadó tiszta jövedelemmel. Azután következnek Pless hercege 75 birtokkal (50.112 hektár és 324.042 márká földadó tiszta jövedelemmel). Ujest hercege 52 birtokkal (39.742 hektár és 233.701 földadó tiszta jövedelemmel), Ratibor hercege 51 birtokkal (33.096 hektár és 274.627 márká földadó tiszta jövedelemmel.) A többi hercegi hitbizomány-tulajdonosok sokkal kisebb mennyiségű birtokokkal rendelkeznek.

x Az idény előhaladása folytán az összes nyári színes és fehér ingek, angol mosó mellények rendkívül leszállított áron kaphatók

Róth M. Utóda

kalap és uridivat üzletében.

Kizárólag a legjobb hazai készítményű női és férfi cipők nagy választékban kaphatók.

* **A darabokra vagdalt ékszerész.** A budapesti rendőrség megindította a nyomozást a tegnapi rémes gyilkosság ügyében. A vizsgálatot maga Farkas Lajos osztálytanácsos, a bünyügyi osztály főnöke, a nyomozást pedig Krecsányi Kálmán kapitány, detektív főnök vezeti. Délfelé Krecsányi Kálmán detektív főnök a Pannónia-utca porában egy véres zsebkest talált. Valószínű, hogy a fekete csont nyelű kést a tettesek vesztették el. A Kárpát-utczában, a mely a Sziget-utczába nyílik, vérgyomokat fedeztek föl. Czigler Istvánné, a Pannónia-utca 10. számú ház házmesternője délben jelentette a rendőrségnek, hogy azt az asszonyt, a kit a rendőrség keres, tegnap délután félöt órakor látta a Pannónia-utczában. A kis kocsit óvatosan toltta maga előtt s a Koráll-utczába fordult be. A Koráll-utca a Sziget-utczába nyílik. A gyilkosságot e szerint kora délután, esetleg már délelőtt követték el. Farkas rendőrtanácsos a vizsgálat vezetésébe délben bevonta Bérczi Béla rendőrkapitányt is. A rendőrség reméli, hogy rövid időn belül nyomára jön a tetteseknek.

* **Találtatott: bitangóságban egy ló.** Tulajdonosa jelentkezék Mendelényi Béla rendőrfogalmazónál.

IRODALOM.

A pécsi püspöki hittudományi intézet évkönyve 1901—1902-iki tanévről. Közli az igazgató. I. évfolyam. Pécs. Püspöki lyceumi nyomda. (Madarász Béla) 1902. Tudunkkal az összes theológiai intézetek közül az esztergomi volt az első, amely évkönyvet adott ki tájékoztatásul azon irány felől, melyben a hittudományok előadása és elsajátítása folyik. A nemes példát viszont elsőnek a pécsi hittudományi intézet követi, melyet ezennel örömmel üdvözlünk. Örömmel, mert reméljük, hogy ez a vaskos 160 lapnyi füzet világiak kezébe is el fog jutni, és a jó mag nem marad terméketlen. A ki olvassa Szilvek Lajos dr. a senior professor magas színvonalu, az első 95 lapot elfoglaló tanulmányát »Korunk és a theologia« czímmel, ha még eddig nem lett volna fogalma, fog lmat szerez arról, hogy a theologia a tudományok legfontosabb pontjaival érintkező a gondolkodás legmélyebb régióitól a legmagasabbakig szárnyaló tudomány, mely méltán igényli minden tudományosan művelt ember érdeklődését. Ez az első közlemény valóságos általános érdekű. Speciálisabb természetű a másik, amely a theol. intézet muljából közöl adatokat. A pécsi hittudományi intézetet a XVIII. század derekán 1753-ban szervezte a pécsi püspök. E második közlemény adja az összes azóta működött theol tanárok életrajzát, összesen 61 tanévét. Ezek közül 5-en lettek püspökök, a többi közt Ranolder János, veszprémi és Haas Mihály szatmári, 23-an kanonokok, 21-en plébánosok, a többi mint tanár halt meg, vagy nyugdíjba ment. A harmadik cikk közli a hit-

tudományi intézet tantervét, melyen Hetey Sámuel püspök több jelentékeny változtatást rendelt el, a többi közt a héber és német nyelv tanítását beszüntette, ellenben felállította a társadalomtudomány és gazdaságtan katedráit. Az ötödik cikk bőven ismerteti a lefolyt 1901—1902. évben tárgyalt anyagot, melyet ismét figyelmébe ajánlunk a világi olvasónak. A VI. cikk a hallgatók névsorát adja. A négy évfolyamban összesen 29* hallgatót találunk, kik közül legtöbben a német nyelvet is beszélik, a mi, tekintettel a pécsi megye nagyszámu német plebániáira, kívánatos dolog is. Amennyiben a hittudományi intézet hallgatói valamennyien a pécsi papnevelő intézet bönlakó növendékei voltak, a VII. cikk adja a papnevelő intézet elöljáróságának névsorát is. Egyébiránt a hittudományi intézet és a papnevelő igazgatója egy, t. i. Wurster József dr. kanonok, a hittudományi intézet egykori lelkes tanára, kinek ezennel gratulálunk és köszönetet mondunk tanulságos szép kiadványáért.

TANUGY.

Vizsga. A nagyváradai gőzgép kezelők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága közhírré teszi, hogy a gőzgépkészítők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága a Moskovits Adolf és fiai nagyváradai gyártelepen fog megtartani. Egyben értesíti az érdekelteket, hogy e vizsgálatra vonatkozó jelentkezések a nagyvárad m. kir. kerületi iparfelügyelőségénél a vizsga napjáig foganatosíthatók.

Nagyvárad, 1902. július hó 2.

Vizsgáló bizottság.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűz zel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

34.

A vad kozák különben erőszakkal is elragadhatta tőlünk a leányt, ami különben sem tartozott a ritkaságok közé. A híres fölkelővezér, Lodoba is így tett, nekiszegzett fegyverrel kényszerítette Popinska asszonyt, hogy nevelt leányát, aki pedig rettenetesen gyűlölte őt, feleségül adja hozzá. S ha Bohun tényleg olyan dús-gazdag volt, mint hire járt, akkor a kincseiért szívesen cserébe adhatta néki Helenát a kapzsi özvegy. S ha így kijátszotta a szerelmes lovagot, elmenekülhetett Lithvániába, ahová már nem ért el a herceg keze. Skrzetuskit erre a gondolatra kiverte a láz, dühöngött, mint az éhes farkas és átkozta magát, hogy szavával fogadott haligatást. Végre is úgy határozott, hogy követet küld Roslogiba. Volt a kíséretében egy fiatal nemesapród, mindössze tizenhat éves, de oly ravasz, hogy tuljárt az öregek eszén is, Rzendziannak hívták. Őt szemelte ki Skrzetuski a küldetésre s hogy február elmulott s az esők elültével mosolyogva jött meg a márczius s száradni kezdtek az utak, indult már Rzendzian is. Levelet vitt Helene számára s a tarsolyában papirost, téntát és tollat. Skrzetuski nem felelte el, hogy ezeknek a holmiknak kissé szűkben vannak a Kurcevicek. Rátanította a fiut, hogy kinek mit nazudjon, mondja, hogy Csehrinbe igyekszik, a küldője nevét azonban hallgassa el. Tartsa nyitva mindakét szemét, kémleljen ki mindent, de legfőként azt, hogy hol jár és mit csinál Bohun? Rzendzian mindent megígért, ferdén a fejébe csapta a sapkáját és fűtyörészve utnak indult.

Most következtek el csak Skrzetuskinak a nehéz napjai. Hogy valamiképpen előlje az időt, Volodyjowskival naponkint vívott, vagy a lándzsavetésben gyakorolta magát. Közben aztán majd-hogy el nem vesztette az életét. Egy napon

* A nagyváradai hittudományi intézetnek 24 hallgatója volt, de néha 30-ig is fölmegy. Két évfolyam egyszerre tanul.

ugyanis a palota udvarán át a herceghez igyekezett, amikor szembetalálkozta egy medvével. A lánczáról elszabadult vadállat dühösen csörtetett feléje. Skrzetuskínál pedig nem volt fegyver. Menthetetlenül el is veszik, ha Longinus ur, aki az ablakból tanuja volt a jelenetnek, a segítségére nem siet. A derék lovag futva jött az udvarba, s a Stovejko ősi kardját magasra emelve, az összecsendült nép szemeláttára egyetlen suhintással levágta a medve fejét s támadásra emelt egyik talpát. A herceg, aki az ablakból látta a mestervágást megölelte a lovagot s a felesége terneibe is bevezette. Ott aztán a kis Anna oly kaczerán, s oly sürűn kacintgatott reá, hogy a szegény Longinus egyenesen gyönni szaladt s háromnapos tőjtői és imádsággal úzte ki fejéből a kísértő alakját.

Tíz nap telt így el, de Rzendzian nem érkezett még meg. Skrzetuski fogyni kezdett, fakó lett a színe s oly szájalmatkellő volt a külseje, hogy a megbékült Anna ijedten tudakozódott az egészsége felől. Az udvari orvos buskomorság ellen való porokat adott neki. De a szegény lovag állapota csak nem javult. Most már érezte, hogy nem valami muló szenvedéllyel, hanem örök, erős érzéssel szereti Helenát. Végre egy este megjött az apródja fáradtan, piszkosan és kiéhezve, de jókedvűen. Skrzetuski elébe rohant.

— Hoztál levelet?

— Igen uram. Itt van.

Mohón kapta ki a kezéből s türelmetlenül látott az olvasáshoz. Voltaképpen nem ismerte remélni, hogy levelet kap Helenától. Az asszonyok egyáltalán nem igen voltak műveltek abban az időben, Helena pedig olyan emberek között élt, akik még csak tintát sem tartottak a házukban. A szegény leány még atyjától tanulhatta a betűvetést s hosszú levéllel örvendeztette meg Skrzetuskit. Sűrűn teleírt négy oldal s ha a kifejezései nem is voltak különösen választékosak, igen tisztességes mondatokat vetett a tolla.

— Légy nyugodt, hogy sohasem foglak elfelejteni. Előbb te engem, mert hiszen a férfi mind csapodár. De hogy ideküldted hozzám ilyen messzire az apródodat: látom, hogy igaz hajlandósággal vagy irántam, amit szépen megköszönök. Ne ítéld meg engem, amiért ilyen őszintén megvallom a szírememet, azt hiszem, hogy nem vétek ezzel sem a jó erkölcs, sem a szemérem ellen, mert jobb igazat mondani, mint hazudozni és titkolózni. Megkérdeztem Rzendziant, hogy mivel töltöd az idődet, s hogy milyen az élet a lubnei udvarban — no, olyanokat hallottam tőle, hogy bánatomban majdnem vakra sirtam a szememet.

Skrzetuski bőszerűen kiáltott rá az apródra.

— Te bamba! mit locsogtál össze-vissza?
(Folyt. köv.)

TAVIRATOROK.

Az ékszerész gyilkosa megkerült.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Budapest, július 2. (Saj. tud. távir.) Egész délelőtt eredménytelen volt a rendőrök minden nyomozása. Délfelé az Aradi-utca 64. számú házában ház-mesternője telefonon értesítette a rendőrséget, hogy a kapuban véryomokat fedezett fel. *Eperjessy* rendőrfogalmazó tüstént megjelent a helyszínen két detektívvel s a házbeltől sikerült megtudnia, hogy *Petró* Gyula asztalos segéd 23 éves sovány termetű feleségét, *Bartók* Eszter-t látták tegnap egy gyerekkocsival a kapun távozni. Nevezettek lakásán megtalálták a tanuk által jelzett gyerekkocsit, s ezen körülmény töredelmes vallomásra készítette a gyilkost.

A rendőrfogalmazó kérdésére a következőleg beszélte el a gyilkosság előzményeit.

Régen tartoztam már *Erdei* ékszerésznek *huszonnégy* forinttal. Szombaton felkeresett, de pénzem nem lévén, keddre ígertem adósságomnak kiegyenlítését.

Erdei kedden megjelent pontosan, de mivel fizetni akkor sem tudtam, káromkodni, majd verekedni kezdett. — sőt pofon is vágott. Ezen inzultus kihozott békétüresemből, s megragadva, az ágyra löktem, s kendőt gyömöszöltem szájába. Erre megfúlt. Látva hogy meghalt, megijedtem, s a másik szobába dugtam el, nehogy az uram meglássa. Este felé büzlenni kezdett, s ekkor, hogy megszabaduljak a hullától, összevagdaltva a gyermek-kocsiban szállítottam ki a Sziget-utczára. Több izben megszólítottak, hogy mit viszek, de mindannyiszor kitérőleg válaszoltam, vagy azt feleltem, hogy dunsztos üveget viszek.

A rendőrség *Bartók* Esztert és *Petró* Gyulát letartóztatta.

A király Ischlben.

Bécs, július 2. A király ma délelőtt Ischlbe utazott.

Bécs, július 2. A király ma jelen volt a mauerölingi zárókő-ünnepen. Ő Felsége, akit mindenütt lelkesen üdvözöltek, megelégedésének adott kifejezést és tovább utazott Ischlbe. (M. T. I.)

A pécsi kir. főügyész halála.

Pécs, július 2. Galba Lajos pécsi királyi főügyész, akit alig néhány hónapja neveztek ki erre az állásra, ma hajnalban meghalt. Vesebajának lett áldozata. Galba azelőtt a szatmár-németi törvényszék elnöke volt és ő vezette a testvérgyilkos Papp Béla pörének tárgyalását. (M. T. I.)

Letartóztatott herceg.

London, jul. 2. (Saj. tud. távirata.) Ma délelőtt a tizenöt éves *Henry* Chandlevel erkölcsiség elleni kihágásért herceg *Braganczay* József hadnagyot a rendőrbíróság elé állították. — Az esti lapok a belügyminiszterium kérése ellenére is közlik a letartóztatott herceg nevét.

A herceg azzal védekezik, hogy három ember megakartá zsarolni, kiknek azonban ellenállott, s az e miatt kerekedett vita alatt lépett közbe a rendőrség.

A tárgyalást elhalasztották.

Budapest, jul. 2. (Saj. tud. távir.) Münchenből jelenti tudósítónk, hogy a *Neueste Nachrichten* szerint Londonban letartóztatott herceg nem más, mint György, a krétai kormányzó.

Az orosz trónörökös utazása.

Eckernförde, jul. 1. Az orosz trónörökös Londontól hazatartásában a *Carica* yachttal ideérkezett. Megérkezésekor *Henrik* herceg üdvözölte, azután a császári yacht-klub férfitársára ment, a hol a császár üdvözölte. Az estélyen a trónörökös a császár mellett ült. (M. T. I.)

Az olasz kamarából.

Róma, július 1. A kamara ülésén Marinuzzi azt indítványozta, hogy a kamara szavazzon köszönetet Biancheri elnöknek és Zanardelli miniszterelnöknek, kiemelve, hogy csak a miniszterelnök erős akaratának köszönhető, hogy Olaszország sok tartományának, köztük Sziciliának régi óhajtsái teljesültek. (Elnök helyeslés). Biancheri elnök meleg szavakkal mondott köszönetet, ugyancsak Zanardelli miniszterelnök, a ki dicsérte a kamarát, hogy lehetővé tette a kormány ígérétei beváltását. (Elnök helyeslés). Az ülést este fél 11 órakor Olaszország és a király lelkes éltetésével, rekesztették be. (M. T. I.)

Orvosi jelentés az angol király állapotáról.

London, június 2. A délelőtt kiadott orvosi jelentés a következő:

A király az éjt ismét kitünően töltötte. Állapota minden tekintetben javul. A seb, mely most sokkal kevesebb fájdalmat okoz, gyógyulni kezd.

Automobil versenyek a Práterben.

Bécs, jul. 2. A Práter főfásorában rendezett három kilométeres automobil-versenyben első lett Barras 1 perc 57.3 másodperc alatt, második Rigoli 2 perc alatt 1.15 másodperc alatt, harmadik Eleméry 2 perc 44 másodperc alatt.

Bankett Ferdinánd tiszteletére.

Páris, jul. 2. Loubet elnök és neje tegnap este Ferdinánd bolgár fejedelem tiszteletére ebédet adott, a melyen jelen volt a fejedelem kísérete és a szolgálatára kirendelt tisztok, a kamara és a szenátus elnökei, több miniszter és más előkelőségek. (M. T. I.)

Képviselő és diák páros vidala.

Bécs, július 2. Egy helyi tudósító szerint Berger képviselő egy Bécs környékén lakó burssal kardpárbajt vívott, a melyben a diák teljesen levágta Berger jobb fülét. A párbajra politikai természetű összetűzés adott okot. (M. T. I.)

Indiai időjárás.

London, jul. 2. Az indiai alkirály jelenti: A monszum az utolsó héten gyöngye volt. Aszám-ban és Birmában erős eső esett, Rádsputánában és Felső-Indiában is elég eső volt. A terméskilátások meglehetősen kedvezőek, de a monszum erősödése Bombayban és a középső tartományokban a vetések fejlődésére nem kedvező. (M. T. I.)

A new-yorki tőzsdéről.

New-York, jul. 1. A mai értéktőzsdére eléinte kedvezőtlenül hatottak azok a jelentések, hogy a búzában kárt tettek a viharok; ugyancsak a pénzpiac bizonytalansága. Az árhanyatlásra azonban később javulás következett, mert a pénz olcsóbbodása eloszlatta a pénzpiac tekintetében táplált aggodalmakat és mert a vasutak forgalma emelkedett. Köszön-résvényekben kevés üzletet kötöttek, ugyancsak iparrésvényekben. Később a Chicago-Rock-Island ad Pacific-vasut részvényeseinek adott elővételi jog kedvezően hatott az általános hangulatra. Zárlat állaudó. Részvényforgalom 280,000. (M. T. I.)

A trieszti sztrájk vége.

Trieszt, július 1. A közuti vasut alkalmazottainak sztrájkja ma véget ért, a megnyílt a sztrájkolók egy része ma szolgálatba állott, a többiek pedig elhatározták, hogy ma szintén szolgálatba állanak. (M. T. I.)

Nagy tűz.

Laurvic, július 1. Ma délután itt nagy tűz ütött ki. Eddig leégett száz ház, köztük egy nagy gabonaraktár és egy szénraktár. Viz hiánya miatt az egész várost veszedelem fenyegeti. (M. T. I.)

Kína.

Peking, jul. 2. A kínai kormány vonakodik a kártérítési összeg júliusi részletét más-kép. mint az 1901. április 1-én volt váltó-árfolyam szerint megfizetni. Ezt a vonakodást annak tulajdonítják, hogy Conger amerikai követ értesítette a kínai kormányt, hogy Amerika támogatja Kínát és hogy elfogadja a fizetést az említett alapon. A követek azonban biznak benne, hogy ha majd Kína meggyőződik róla, hogy csak Amerika támogatja, elfogadja a követek többségének döntését. A követek azt a nézetet vallják, hogy Amerika álláspontja ellenkezik a pekingi szerződés rendelkezéseivel.

Peking, július 2. Anglia most ajánlja, hogy engedjék meg Kínának, hogy a kártérítést 1910-ig ezüstben fizesse, mert az ezüst értékének esőkenése nagy veszteséget okozott Kínának. (M. T. I.)

NYILTTER.

Értesítés.

Nagyvárad város t. közönségét van szerencsém értesíteni, hogy a

SZABADALMAZOTT „DURABEL“

magyar gázizzófény szövetkezet

bizománya főraktárát Nagyvárad és kerülete részére átvettem és úgy izzó testek, mindennemű **csillár** és tartozékainak **kizárólag magyar** gyártmányokból felszereléseket és **gáz égők jókarban tartását** a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

Amidőn a t. közönségnek a fenti körülményt szíves tudomására hozom, kérem, hogy engem ezen vállalatomban támogatni kegyeskedjék.

Főraktár **Zöldfa-utca 15/37. sz.** Lerakatok: **Szilágyi Géza** órász. üzlete Szt. László-tér és **Diósy Mihály** csemege üzlete Fő-utca.

Teljes tisztelettel:

Sarkady József,

bizománys.

KÖZGAZDASÁG.

Sertés-zárlat. Tenkén a sertésvész fellépett. A hatóság a zárlatot elrendelte.

Mire ügyeljünk a műtrágyák vásárlásánál. A műtrágyák iránti kereslet évről-évre fokozódik s bár statisztikailag pontosan ki nem mutatható az évenként felhasznált mennyiség, annyi mégis constatálható, hogy ma már legkevésbé sem viseltetnek gazdáink a műtrágya alkalmazása iránt oly nagy ellenszenvvel, mint még csak öt-hat évvel ezelőt is. S ha vizsgáljuk a műtrágyákkal tett kísérletek eredményeit, láthatjuk is, hogy teljesen indikált azoknak minél szélesebb arányokban való felkarolás; mert kétségtelen, hogy azok teljes alkalmazásával termésünket úgy mennyiségileg, mint minőségileg fokozhatjuk, illetve javíthatjuk s ez által jövedelmünket is emelhetjük.

Most, hogy éppen a műtrágya bevásárlás időszakához közeledünk, nem véltünk felesleges munkát teljesíteni azzal, hogy közléstesszük az 1395. évi XLVI. t. cikknek az iparszerűen előállított vagy kezelt s a kereskedelmi forgalom tárgyát képező állati-, növényi és ásványi trágya — s ezek forgalomba hozatalára vonatkozó következő rendelkezéseit.

Mindazon zsákok, melyekben a rendes kereskedelmi forgalom tárgyát képező trágyák és trágyaszerek árultatnak, illetve szállítatnak, a bennök levő trágya nevét és annak növény-tápanyag mennyiségét (használati értékét) az egyes tápanyagokat külön-külön %-okban mutató le nem törülhető felirással látandók el és az illető gyár vagy szállító ólompecsétjével lezárva, lehetőleg 50, 75 vagy 100 kg. tartalommal hozandó forgalomba.

A trágyában előforduló tápanyagokat következő sorrendben és rövidítésekkel kell megjelölni. Nitrogén helyett: Nit; Phosphor helyett: PH; Káli helyett: K. — E szerint tehát a phosphortartalom akként jelölendő, hogy a "PH" után következő szám a vízben oldható phosphorsavat jelölve, s ha ezenkívül esetleg még vízben nem oldható phosphorsav is jelöltetik, illetve biztosítottatik, ez utóbbinak százalékszámát plus jeggyel az előbbi szám mellé irandó pl. Ph. 13% = 2% = 13% vízben oldható és 2% vízben nem oldható phosphorsav.

Az egyenes trágyafélékre még a következő megjelölések kötelezők: szuperfoszfátnál csak a vízben oldható foszforsav; ammoniak-szuperfoszfátnál: az ammoniak-nitrogén és a vízben oldható foszforsav; nitrogén szuperfoszfát keverékeknél az összes nitrogén és a vízben oldható foszforsav; csontlisztnél a foszforsav, a nitrogén és azonkívül — mely, hogy az áru milyen minőségű, pl. hogy nyers, zsirtalanított vagy párolt csontliszt; szárított marha és sertés-trágyáknál a nitrogén tartalom; kálit tartalmazó keverékeknél; a kálitartalom kálium oxidra és nem csak valamely kálióra számítva.

Ingadozó megjelölések vagyis efélék: Nit. 31/2—4% nem alkalmazhatók, hanem csakis határozott számok pl. Ph. 18%.

Helyek József és Társa

Tőzsde jelentése

A Tiszántúli eredeti távirat.

Tőrszámok

Budapest, július 2.

Osztrák hitel	897.—
Magyar hitel	701.—
Albania	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	473.—
Széchenyi	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. július 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4, 1/2%	119.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj-sorsjegyek közt. sz.	207.—
Tiszszabályozására szerződ. sorsjegyek közt. sz.	162.50
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	15.95
Magyar hitelbank részvény	704.75
Osztrák hitelintézet részvény	702.25
Párisi vista	95.37
20 frankos arany (Napóleon) ar.	13.07
Értéktőzsdéi márkák	117.82
Londoni vista	240.10
30 márkás arany	28.45

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Gazdaközönség figyelmébe!

Mindennemű

gabonaszákok

asztal- és cséplőtakaró vízhatlan ponyvák,

gépolajok,

gépkénőcsök (towotte), kocsi kénőcsök,

gépszijak, gazdasági kötelneműek,

dohány- és zsákkötő-zsinegek,

rafia háncs és kékkő,

fedél és elszigetelő lemezek

legjobb minőségben

eredeti gyári árban kaphatók:

Helyi József,

zsák- és ponyva-kölcsönző üzletében,

Nagyvárad, Zöldfa-utca 41.

Megyei telefon 51. szám. 218

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishíd fő.

A volt Kunz József és Társa cég helyiségében.

Bejárat a Gazdasági bank alatt nem a sarkon.

Elsőrendű vászon és fehérnemű üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérnemű vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 100.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyegosztály.

Mindennemű futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal terítők, szövet és csipke függönyök stb. a legújabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a **legolcsóbb árak mellett.**

Paplan és matrác vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás.

A fürdő- és nyaralási idény alkal-
mával a t. közönség szives figyelmébe
ajánljuk

tűz- és betörésmentes
letéti pénztárunkat,

melyben külön és közvetlen elzárható
fiókok állanak előnyös feltételek mellett
a bérlő közönség rendelkezésére.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
219.

Ma csütörtökön
a „Bazár“ kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
Zeneestélyt

tart.

Kezdeté este 8 órakor.

232.

Tisztelettel

Dolgos és Szauer.

1 darab I-ső rendű gallér . . . 11 kr.
1 pár I-ső rendű kézező . . . 20 kr.

TELEFON 372.

TELEFON 372.

Szinésznőink elutazása

Szefir, szintartó, méterje . . . 13 kr.
Ponge selyem, szines, méterje . . 50 kr.

végelt áruházunk egy igen nagy vevőkört elveszített, azonban hogy tovább is a rendszer megszokott nagy forgalmat megtarthassuk,
hogy a következő három hónapban, az úgy-
nevezett holt saison alatt a raktáron levő **női ruhaszöveteket** fehér és szines batisztokat, cartonokat, chiffon és vászon
mélyen leszállított árak mellett fogunk eladni. Blousokat és aljakat mérték után is készítünk. Minden vevő, ki 10 forint értékűt akár egyszerre
vagy apróbb részle- **életnagyságu fénykép** nagyobbításra tarthat igényt, csupán a papir keretért 1 forint
tekben vásárol, egy 50 krajczár fizetendő. Tisztelettel

„AMERIKAI ÁRUHÁZ“ Nagyvárad, Fő-utca, színházi Bazár-épület.

1 szefir blous . . . 60 kr.
1 fehér batiszt blous . . . 1 frt 40 kr.

Minden olcsó!!

Csipke betét } legnagyobb választék.
Batiztlokból } legolcsóbb árak.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hirdapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok,

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
sib. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.